

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

k programu na podporu vzniku a rozvoje pozemkových spolků ČSOP 2017

Projekt: Pražská pastvina
Řešitelská organizace: ZO ČSOP Ekologická servisní organizace
Rejskova 2330/13, 120 00 Praha 2
IČ 648 06 088
Zpracovatel: Martina Skohoutilová, předsedkyně spolku
Spolupracovníci: SOM, ZO ČSOP JARO Jaroměř, CHKO Český kras

1. Úvod do problematiky

ČSOP ESORG je ZO, jejíž členové se podílejí na ochraně přírody ve spolupráci s jinými ZO ČSOP (např. JARO Jaroměř) a dalšími institucemi ochrany přírody (např. CHKO Český Kras, Společnost pro ochranu motýlů...). Nejčastěji v oblasti péče o biologicky hodnotné lokality. ZO ČSOP ESORG by v tomto směru chtělo využít větších či menších zkušeností svých jednotlivých členů, navázat na jejich předchozí činnost a též se věnovat především péči o cenná území, která by jinak díky absenci péče člověka zanikala. Z těchto důvodů jsme se rozhodli založit pozemkový spolek, který by naše úsilí zaštiťoval a zároveň rozšiřoval naše možnosti, jak lépe a efektivněji zajistit managementy zájmových lokalit. Pozemkový spolek by měl sdružovat odborníky, dobrovolníky z řad veřejnosti a chovatele ovcí a koz.

Dle našich předchozích zkušeností je jednou z nejvíce ohrožených částí naší krajiny sekundární bezlesí (jako právě kavylová step, které se projekt týká). Mnohé dříve obhospodařované louky a pastviny jsou v současnosti opuštěné a zarůstají expanzními (i invazními) druhy rostlin a posléze náletem a křovinami. Obvykle se jedná o lokality, které nejsou a nikdy nebyly využívány intenzivně pro „nevhodné“ vlastnosti daného území (podmáčené louky, prudké svahy, nízké suché trávníky), čímž byly po léta chráněny před zničením právě intenzivním hospodařením, a zánikem místních vzácných druhů jak rostlin, tak živočichů, které jsou často vázány právě na tyto typy lokalit. Bohužel v dnešní době, kdy již běžní lidé na nic nepotřebují „nekvalitní“ seno z těchto luk, zůstává postupně více a více takových lokalit ladem a mizí. A s nimi mizí nejen na ně vázané druhy rostlin a živočichů, ale také se snižuje různorodost naší krajiny a mnohde též upadá estetická hodnota místa (kvetoucí louka je jistě mnohem estetičtější než lokalita zarostlá náletem).

Zajímavé jsou především stepní lokality na vápencích v okolí Prahy v oblasti Českého krasu (např. Radotínské údolí), kde se vytvářejí různorodá společenstva kavylových stepí a jiných xerothermních stanovišť. Zajímavé jsou také bývalé vápencové lomy východně od Prahy v oblastech, kde se přirozeně nevyskytují usazené vápence, v krajině se však objevují výchozy krystalitických vápenců, které byly v minulosti těženy. Takováto místa jsou často „ostrovy“, na nichž se vyskytuje odlišná fauna a flora než běžně v okolí.

Celkově se zde nachází více než 500 druhů vyšších rostlin a lokalita je významná i z hlediska entomologického - můžeme zde nalézt kriticky ohroženého okáče metlicového a soumráčníka podobného (jde o jednu z posledních lokalit v ČR), ale i neméně ohroženého modráska východního a snad stále i soumráčníka žltoskvrnného (Právě těmto prioritním druhům se budeme snažit pomoci). Z dalších druhů méně běžných denních motýlů se zde vyskytuje i např. modrásek hnědoskvrnný, modrásek rozchodníkový a otakárek ovocný i fenyklový. Okáč skalní zde bohužel již vyhynul.

Z dalších zajímavějších druhů bezobratlých je třeba zcela jistě zmínit zatím přetvárající výskyt ploskoroha pestrého, či atraktivního skákavky rudopásé.

Území je zajímavé svou kavylovou stepí s nápadným lnem rakouským. Z rostlin zde můžeme nalézt také bohatou populaci třemdavy bílé (*Dictamnus albus*), prosty kavylu Ivanova (*Stipa ioannis*), ale pěkné početnosti zde dosahuje i koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis subsp. bohémica*), sasanka lesní (*A. sylvestris*), bělozářka liliová (*Anthericum liliago*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), chrpa chlumní (*Centaurea triumfettii*), sesel sivý a fenyklový (*Seseli osseum*, *S. hippomarathrum*), oman srstnatý (*Inula hirta*), devaterník šedý (*Helianthemum canum*), svízel sivý (*Galium glaucum*) a locika vytrvalá (*Lactuca perennis*). Lokálně se vyskytuje i lněnka bavorská (*Thesium bavarum*), vlnice chlupatá (*Oxytropis pilosa*), modřenec chocholatý (*Muscari comosum*), modřenec tenkokvětý (*Muscari tenuiflorum*) a zvonek boloňský (*Campanula bononiensis*). Sice nepůvodní (introdukce z jižní Moravy), ale pohlednou "invazivní" rostlinou je len rakouský (*Linium austriacum*). Bohatou populaci zde má užovka hladká, ještěrka obecná a slepýš křehký, údolnici obývá populace užovky obojkové.

2. Stručný popis projektu

Cílem projektu je:

- získání věcných práv k dalším pozemkům na biologicky cenných lokalitách v okolí Prahy – nejlépe osobním jednáním s vlastníky a uživateli dotčených pozemků
- získání alespoň základních informací o biologickém významu zájmových lokalit, spolupráce s odbornými biologickými institucemi
- získání materiálového vybavení pro základní péči o lokality
- propagace činnosti PS zejména prostřednictvím internetu (Facebook a www.PrazskaPastvina.cz).

3. Zhodnocení a výsledky projektu

Projekt splnil očekávání nad míru skvěle. Podařilo se naplnit vizi, která se zdála zejména v počátcích nereálná až naivní. Postupně dochází nejen k zlepšování podmínek pro zdejší vzácné druhy živočichů a rostlin, ale i k vytváření komunity „místních lidí“, kteří mají chuť pokračovat i do budoucna, tím spíše, když nyní získávají patřičné zkušenosti i dovednosti s pastvou a připravují rozšíření nejen pastvy, ale i dalších ochranných aktivit na další vhodné plochy v úzkém i širokém okolí Prahy.

Jednání s vlastníky

Díky jednání s vlastníky pozemků máme na další roky písemné povolení k péči na následujících lokalitách, kde bude v závislosti na finančních prostředcích rovněž provozována pastva v kombinaci s ostatními druhy zásahů.

Kraj	Katastrální území	Kód k.ú.	Číslo parcely	Typ evidence	č. listu vlastnictví	Výměra (m ²)	Druh pozemku
Praha	Radotín	738620	2906, 2902/2, 2911/7, 2911/5	KN	44	128057	Ostatní plocha
Středočeský	Máslovice	692221	155/2	KN	248	37352	Trvalý travní porost
Středočeský	Kosoř	669971	282/14	KN	5	4500	Trvalý travní porost
Středočeský	Hradové Střimelice	757675	1051/1	KN	2601	5461	Ostatní plocha

V letošní sezóně též probíhaly zásahy na následujících lokalitách (mezi nimi NPP Cikánka I), k nimž máme (prozatím) ústní svolení k péči:

Praha	Zadní Kopanina	745278	71/2	KN	1131	8121	Ovocný sad
Praha	Radotín	738620	2838/4	KN	60001	43714	Ostatní plocha

Získání nových informací o zájmových pozemcích

Lokalita Hradové Střimelice, konkrétně lom Žežule ve Stříbrné Skalici je lokalitou, která je v okolí naprosto jedinečná. Jedná o lom krystalických vápenců, pro zdejší krajinu atypická věc. Též se jedná o území s unikátním bezlesím a výskytem vzácných druhů rostlin i živočichů, a zároveň o území, které má i historickou hodnotu. Na zdejších širokolistých válečkových trávnicích je zajímavý výskyt devaterníku šedého a chrpy čekánku, pro okolí, kde se vyskytují především kyselá horniny, se jedná o unikátní druhy. Zajímavé jsou také druhy vřetenušek, mimo běžnou vřetenušku obecnou se zde vyskytuje méně běžná vřetenuška přehlížená. Bohužel velká část lokality již zarostla dřevinami, proto v roce 2017 proběhly výřezy a doufáme, že zde budeme moci brzy pást.

Propagace

Podařilo se nám dokončit webové stránky www.prazskapastvina.cz. Za zdařilou považujeme i propagaci a interakci s veřejností prostřednictvím facebookových stránek na www.facebook.com/prazskapastvina, kde máme přes 300 fanoušků. Z vlastních zdrojů se uskutečnil tisk letáčků pro propagaci projektu a nábor dobrovolníků. Podařilo se nám proniknout do několika periodik, televize i rozhlasu.

Nákup materiálů

Přehled čerpání prostředků viz příložený rozpočet.

Přílohy

Konečná faktura č. 82017

3 fotografie

Rozpočet

Kopie smluv s vlastníky pozemků

Přehled článků z tisku

- 8. října 2017, Receptář prima nápadů - [Komunitní pastviny v Praze](#)
- 4. srpna 2017, Hospodářské noviny - [Kozy a ovce For Rent. Ochránáři na kraji Prahy založili komunitní stádo, kdokoliv tak může vyměnit počítač za pasteveckou hůl](#)
- 28. července 2017, 5plus2 - [Už jste někdy pásli?](#)
- 18. července 2017, Pražský deník - [Rarita? Lidé si půjčují stáda, v Praze pasou ovce i kozy](#)
- 20. června 2017, Sloní sen - [Reportáž z Vítání léta](#)

